

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egy eszám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.

Kiadóhivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

A kereskedelemről.

Sokan azt hiszik, hogy Magyarország kereskedelme Ausztria kereskedelmének kiegészítő része, provincziája, fiókja. Mondjuk: miért?

Harminez áldásos év melege, békéje sugárzott el felettünk, sebeket gyógyítva, hiányokat pótolva, sok nagy ürt betöltve. Az ipar, a kereskedelem, a tudomány és a művészet terén egyaránt fejlődöttünk, miután rájöttünk arra, hogy elmúltak már ama zord idők, midőn a csatatér volt az egyetlen mező, hol a hazafi babérokat szerezhetett magának, midőn egyik nemzet hatalmának gyarapítását csakis a másik megrontása által érthette el.

Jelenleg a közgazdasági élet erős, hatalmas fellendülésével érhetjük el a nemzet virágzását.

Kereskedelmünk tehát szintén fejlődött, de tegyünk egy őszinte kijelentést, melyhez azután jelen cikkünk tárgyát és célját fűzzük: nem magyar.

Itt, igen, meg kell állanunk. Mindenki tudja, hogy így van, mégis mindenki újra és újra megdöbben, ha eszébe jut. De hát mi az oka ennek? Egy szabad államban hogy lehet ez? Hivatalainkban, iskoláinkban a hivatalos nyelv a magyar. Tanonciskolákban, polgári iskolákban, kereskedelmi tanfolyamokban mindenütt ezt tanítják, s az eredmény mégis micsoda: hogy a kereskedelem német.

Legelső kereskedőink, gyárosaink, kik itt százezrekre tettek szert, könyveiket németül soll és habenre vezetik, levelezéseiket németül folytatják és még társalgási nyelvük is csak a német.

De ez meglátszik az üzletek külsőségein is. A magyar czimtakla vagy nines is ott, vagy mellette ékeskedik a német. Hát ezt más országban tapasztaltuk-e már? Ez csak Magyarország kereskedőházainak szégyenletes és szűkkeblű nevezetessége.

Igy van azután, hogy sem a külföld el nem ismeri, sem mi nem állithatjuk, hogy kereskedelmünk független, önálló, erős magyar kereskedelem, kénytelenek vagyunk tűrni és hallgatni az állítást, hogy a magyar kereskedelem nem magyar, Ausztria fiókkereskedelme, Budapest kereskedelme pedig csak Bécs fiókját képezi.

Nézzük most már, hogy ez az állítás a valóságnak milyen mértékben felel meg. Csak és csupán annyiban, hogy kereskedőink külföldről s többnyire Ausztriából jöttek. Ezek azután, noha magyar állampolgárokká lettek, ragaszkodnak az elnyomtatás éveiben itt is uralkodó német nyelvhez s hazafiságuk nem megy annyira, hogy kereskedelmükben a magyar nyelvet meghonosítsanak, mert attól félnek, hogy ez rizikóval járna.

Ezt látva, e szomorú tapasztalaton feljajdulva, elmondhatjuk, hogy az édes magyar nyelv nem leli honját e hazában.

Magyarország kereskedelme tehát nem fiókkereskedelme Ausztriának, csupán emez ringatta annak bölesőjét, s most kedvét keressük, félünk még szemhunyorításaitól is, hátha Ausztria megharagszik s nem ad árukat, nem ad hitelt, szakít velünk.

Balga, gyáva aggodalom, melynek nines tápot nyújtó alapja! Ausztria érdeke, hogy mi nyitva tartsuk sorompóinkat s nem az, hogy ő elzárja előlünk hitelét s áruit.

De hát áldozni nem tudna-e a magyar kereskedő? Nem tudná magyarul vezetni könyveit, levelezéseit, ha az anyagi kárát okozná? Nem, mert im nem kerülne neki anyagiakba, csak egy kis hazafias kötelességtudásba, s lám, még sem teszi.

Ne akarja hát, hogy a közvélemény, kifogyva türelméből, igaz és méltó felháborodásában, melyet benne felkelt a kereskedő hazafiatlan germanizálása, a szabad állam szabad kereskedelmének rovása: kényszerít fog alkalmazni, hogy a kereskedelem szellemében és nyelvben megmagyarosítsa.

Ha a kereskedők azt mondják, hogy geschäft mellett nincs hazafiság, mi megmutatjuk, hogy kell lenni, s ha a kereskedővilág azt mondja, wir können nicht ungarisch sprechen, majd a magyar büszkeség fellázadó kötelességtudása megtalálja az eszközöket, melyekkel rávezeti

TÁRGZA.

Képek a berlini akváriumból.

Írta: Dr. Lendi Adolf.

(Folytatás.)

Egyik legfeltűnőbb alakja az akváriumnak a nagy tengeri rák (Homarus vulgaris), a mely alakjában hasonlít a folyami rákhoz, de nagyságban és erőben felülmúlja sokszorta. Színe sötétkék, ibolyaszínű zománczezzel; fehéres pettyes. Rokonai között a legelőkelőbb; nyugodt, lassu és kissé szegletes minden mozdulata; csak a szája körül levő apró rágólábai mozognak folytonosan, mintha örökké majsolna. Messze előre nyújtja ki csápjait és tapogat velük; igen erőteljes fegyvereit, a nehézkes ollókat, a melyek tenyérnyílek, szintén előre tartja; járólába öt pár van; ezekkel jár, persze rákmódra, hátrafelé. Hasonló disze a viztartóknak a langusztia is (Palinurus vulgaris), a melynek azonban ollói nincsenek, habár ez is rák; rendesen ibolyás vörösszínű. Az elterjedési viszonyainál fogva fölülte érdekes flumoi szkampo (scampo, Nephrops norvegicus), a mely neve szerint a norvég fjordok lakója, de a flumoi öbölben is található, sokkal fürgébb és élénkebb, mint az előbb említett két óriás. Világos rózsaszínű, nyújtott alaku és igen csinos rák ez a faj.

Igen mulatságosak az apró rákfajok; órahosz-

szat lehetne játékukat, sajátos mozgataikat, sőt bukfonceiket nézni; nagy élénkséget kölcsönöznek mindegyik viztartónak, a melyben vannak; majd ugrálnak, majd usznak nagy gyorsan farkuk hirtelen lökéseivel, vagy pedig a meredek sziklafalon kapaszkodnak fel s aztán lebuknak. Egy-némelyik faj közülök szép színes, mások teste áttetsző; szintén is van elég. A keszegjaro tarisznyarakok (Carinus, Dromia, Dorippe, Pisa, Xantho etc.) nem maradhatnak el egy akváriumról sem; testök többnyire ötszögletes, lapos és oldalt viseli a lábukat. A ki már időzött tengeri fürdőben, bizonyára több fajt is ismer közülök; valamennyi igen eredeti ugy alakjaiknál, mint mozgataiknál fogva. A szabadban leginkább a tengerpartot keresik fel, ott százával járkálnak és könnyen gyűjthetők, ha apály idején a partról visszavonul a víz; némelyek elég fürgék, mások óvatosak; valamennyi gyengébb állatok elemésztéséből él. Nem ritkán elkeseredett harezot is folytatnak maguk között és megcsontítják egymást; inét van az, hogy ritkán találni köztük egészen épet, majd az egyik majd a másik ollója, lába hiányzik. Nagyon könnyen lehetne a reprodukáló képességet tanulmányozni rajtuk, mert csakhamar kinő ismét az elvesztett testrész, a miért kétféle ollót mutatnak rendszeren és mankólábakon járnak.

Még sokkal feltűnőbb módon nyilvánul a reprodukáló képesség egy egészen más állatkörbe tartozó állatoknál, az ugynevezett tüskebőrűeknek. Ezek a nevüket talán leginkább a tengeri sün (Echinus) révén kapták, a mely ugyan a tudósoknak igen ked-

velt és már sokszor tanulmányozott állatja, de a laikus nézőnek kevésbé érdekes. Első látszatra tüskéikkel sűrűn borított almanagyságu gömbnek tűnik elő. A tengeri csillagok ötsugaras testalkotást mutatnak és érdemes is velük kicsit foglalkozni. A medence fenekén tucatszámra hevernek, egyik-másik közülök akkora, mint a tenyerünk, sőt vannak jóval nagyobbak is köztök. Színük piros, narancs, halványzöld vagy szürke; látszólag mozdulatlanok, de mégis folyton kusznak karjaik lassu mozdításával. Némelyik felkuszik a sima üveglapra s ekkor látjuk a teste alsó felületét is; mindegyik karján ezer tapadó kis nyújtánya van, ezekkel kuszik feljebb és feljebb. Különösen a pirosszínűek (Aster rubens) szeretnek felkapaszkodni az üvegen és a sziklákon. Sok az invalidus közöttük s ez bizonyára nem tanuszkodik békés természetükről. Ugyan fel se foghatjuk, hogyan harezolhatnak egymással ezek a csillagalaku, fegyvertelen állatok. Egyiknek csak négy sugara van, az ötödik hiányzik, kitörtött; egy másiknak felébe tört két-három karja, de a sebhelyen már kibuvik a csont végéből az ujjonnan kinövő rész hegye. Hasonló tapasztalatunk több más fajnál s e gyakori jelenségből talán arra következtethetünk, hogy egyrészt sokszor veszélyben forog testük épsége, de másrészt arra is, hogy a kisebb-nagyobb csontkitátnak nem nagy kárát vallják; fel se veszik, ha leszakad valamelyik testrészük. S tényleg, ha az akvárium eme lakói közül egyik-másik megsérül, a minek következtében a megsebzett testrész könnyen elhal és rothadásnak indulva a vi-

azokat, kik üzleteikben németek s sem akarnak magyarok lenni, hogyan lehet csinálni a soll-habenből tartozik és követel-t. A magyar parlamentben nem halt ki a haza és a magyar nyelv iránti kötelességérzet, majd akad annyi képviselő közül egy, a ki feláll egy indítvánnyal, melyet törvénybe iktatnak, hogy a magyar kereskedelem nyelve, könyvelése csak is magyar lehet.

Szabad állam szabad kereskedelmével szemben ily lépéseket nem szoktak tenni, de ha a kereskedővilág tüntet hazafiataltságával és németiségével, hát majd megmutatjuk, hogy tudni fognak ők magyarul, még akkor is, ha szerintük a milliók szerzésénél arra semmi szükségük sincs.

A szoboszlói riadó.

Polonyi Géza, az obstrukciós cirkusz főlovásza, aki Apponyi grófot, Horánszky Nándort, Molnár Árpádot, Kossuth Ferencet s a legujabb ellenzéki mutatóvány többi szereplőit ez idő szerint pórázon vezeti, a mostani munkaszünet alatt lerándult Hajdu-Szoboszlóra és kijelentette választói előtt, hogy ő nem obstruál, más sem akar obstruálni, csak élet-halál-harcot folytatnak a Bánffy-kormány ellen. Lehetetlenné akarják tenni, hogy január 1-én tul a a Bánffy-kormány Magyarországon adót és ujonezot szedhessen. Ez az ugynevezett obstrukció — folytatja — addig fog tartani, amíg a Bánffy-kormány meg nem bukott. E bukás az ellenzékek olyan „erkölcsi diadalát” fogja jelenteni, amelylyel megelégedni tartozik. Bármely kormány jöjjön a Bánffy-kabinet után, őt nem fogják megobstruálni, föltéve, hogy a választások tisztaságáról gondoskodik.

Polonyi ur tehát le akar számolni báró Bánffy Dezsővel és megfogadja, hogy huszadmagával — mert hiszen az igazi „elszánt” obstrukcionista csak ennyien vannak, — megsabadítja az országot attól a kormánytól, mely az Ugron táborát megtizedelte. Azonfelül egyéb főbenjáró bűnöket is követett ugyan el az a kabinet, hanem kardinális hibája mégis az, hogy a választások alkalmával nem engedte magát a kiegyezéssel együtt megbuktatni, és hogy érvényt tudott szerezni a nemzet többsége akaratának. Ami az ellenzéknek akkor nem sikerült, annak mostan kell sikerülnie. Polonyi Géza megesküszik rá Hajdu-Szoboszlón, hogy Bánffyt, a kit akkor a választások porondján ártalmatlanná tenni nem lehetett, három évvel később elteszi láb alól — a parlamentben, kisebbségi erőszak útján. Polonyi Géza tehát egy érdekes praecedens akar alkotni a magyar par-

lamentarizmus történetében: a „szemet-szemért, fogat-fogért”-féle elvet oly értelemben, hogy ha a nemzet többsége alkotmányos küzdelemben érdem szerint igazságot szolgáltat egy jó sorsra érdemtelen kisebbség fölött és mögöje áll egy erős, jóra képes, bizalmat érdemlő, kormányra termett államférfiúnak, akkor ő, a lenyűgözött kisebbség adandó alkalommal kapja magát és husz torokból addig szitkozódik és kiabál, míg lehetetlenné teszi a továbbkormányzást. És ezt a korszakalkotó ujtást Polonyi ur oly megrendítő fontoskodással hirdeti, mintha ebben csucosodnának ki a nemzet összes szükségletei.

Pedig nem úgy áll a dolog. Nem a személyes boszúállás itt a fő és nem szabad, hogy a kormánybuktatás legyen a cél. Itt a magyar parlamentarizmus forog veszedelemben, a parlamentarizmus épségéhez pedig a mi legfőbb érdekeink fűződnek. Nem Bánffy bárórol van szó, hanem a parlamenti alapelv megvédéséről. Bánffy báró személye igaz, hogy a lehető legszorosabban van ez idő szerint összeforruva a magyar parlamentarizmus épségével, de arról csak ők tehetnek, akik annyira élére állították a problémát. Ők, Polonyiék, Apponyiék és a többi „leszámoló” tették meg Bánffy bárót mindjobban a parlamentáris elv képviselőjévé. Báró Bánffy képviseli a parlamentarizmust, Polonyi Géza ellenben megtestesítője az obstrukciónak nevezett kisebbségi forradalomnak. Ily forradalomra nincs szükség mindaddig, amíg a nemzet nagy többsége helyesli a parlamenti többség célját és eszközeit és amíg megbizik a kormány alkotmányos fejében. Ily forradalom nagy nemzeti veszélyt rejt magában, mert — ha sikerül — mintegy becikkelyezi a kisebbségi államcsinyt. Ily forradalom a lehető legszorosabb összetartásra és a lehető legerélyesebb visszatörő eszközök alkalmazására készíteti azokat, akik az alkotmányos többséget, a törvényes nemzeti akarat szószóloít alkotják. Azáltal, hogy Polonyi parlamenti forradalmároknak leplezte le az obstrukcionistaikat, nem hogy gyöngítette volna a Bánffy-kormány állását, hanem ellenkezőleg határozottan megerősítette, mert a Bánffy-kormány megvédését egyértelművé tette a magyar parlamentarizmus megmentésével.

A székely keresk. és iparkamara évkönyve.

(Folytatás.)

Csoda-e, ha az elemi csapásoknak ily megcsodásodás mellett az 1897-ik év gazdasági termelés tekintetében oly rossz volt, a minő emberemlékezet óta több nem fordult elő; a mire nézve még szomorubb képet nyerünk, ha a terményeket egyenként tekintjük.

A buza aratása a rossz időjárás miatt nehezen és a rendesen drágább munkával ment végbe; be-

hordása is az állandóan tartott kedvezőtlen esős időben lassan történhetett; a termés minden tekintetben gyenge volt, szem kevés lett s ez is többnyire apró és jórészt összezsugorodott, sok kiszáradt, tehát csak a korpája maradt meg; szalma termelt elegendő, de ez sem volt jó, mert a sok szétlét, vihartól mindenfelé össze-vissza keveredett, kaszálódott s a sok esőtől megromlott, penészes lett.

A rozs termés eredménye nagyon különböző volt, tuloyomó átlagban azonban igen gyengén fizetett, mert többnyire kevés szalmát s még kevesebb magot hozott. Minőségre azonban mindamellett az őszienkél aránylag jobb volt.

A zab egyenetlen, ritka és rövid szalmájú volt, tele gazzal, melyben a rozsdá is tetemes kárt okozott. Termés eredménye lapályokon általában véve gyenge, sőt silány volt, a mig partosabb helyeken kielégítőnek, sőt néhol jónak volt mondható.

A tengeri is sokat szenvedett a vegetáció legfőbb idejében majdnem állandóan tartott esős, hűvös időtől. Mindamellett a székelyföldön megelégedésre szolgált, közép termést adott.

Burgonyából közepes termés volt, bárha a kedvezőtlen időjárástól ez is sokat szenvedett.

A hüvelyesek és kerti vetemények a fejlődésben itt-ott visszamaradtak. A bab helyenként keveset kötött és kevés termést adott. A zöldségfélék azonban kielégítő termést adtak.

A len és kender termés eredménye nagyon különböző volt; átlagban közepes eredménnyel fizettek. Ezekből a tárgyalt évben a szokottnál is kevesebbet vetettek.

A répa — úgy a takarmány, — mint a czukorrépa, ahol megmunkálását, nevezetesen egyezését és kapálását elvégezheték, elég jó termést adott, azonban sok tábla maradván műveletlenül, azokban semmi sem termett s a méter magasra növekedett gyomot le kellett kaszálni, hogy a talaj ismét megmunkálás alá legyen vehető.

A mesterséges kaszálók bőven termettek, hanem főképp az első vágás a sok eső miatt mondhatni hasznavehetetlenné vált; a második és harmadik vágás azonban minőségre nézve is jobban sikerült. A mag löherében az apion tett sok kárt.

Rét és legelő. A hegyi kaszálókat kivéve, melyek minden tekintetben kielégítő jó eredményt adtak, általában nagyon gyenge volt a szőna termés, mert habár sok lett, de nagyrésze tönkrement, vagy értékét veszítve került haza. A gazdák nagy öröme a jó sarjtermés pótolta az anyaszonában történt nagy veszteséget. A legelők kielégítőek voltak.

A lefolyt 1897. év vidékünk gabnakereskedésére nézve is, évek óta, egyike vala a legrosszab-
baknak.

Termésünk — főként kenyérmagvakban — a lehető legesekélyebb lévén, a forgalom is alig lehetett számbavehető.

Az év elején még jelentékenyebb buza-készletek voltak úgy termelőink, mint a kereskedők és malmosok kezében, melyeknek nagy része azonban május haváig 15 koronáról 14 koronára szállt, később pedig állandóan emelkedő árak mellett Alsó-Ausztria, Cseh- és Morvaországba exportáltatott, úgy, hogy midőn a nyári hónapok folyamán kétségte-
lenné vált, hogy az ez évi gabonatermés ország-
szerte és az egész külföldön a lehető legsilányabb leend, itthon már valóban esekély készletekkel rendelkezünk.

A bekövetkezett aratás tényleg igazolta ezt, s a buza ára az őszi hónapokban rohamosan emelkedett, 24 koronára mm.-ként.

Kivitelünk tehát buzából teljességgel nem volt. Nem is lehetett, mert a helyi fogyasztás az eladásra kerülő mennyiséget saját részére foglalta le s hogy vidékünkre idegen buza nem került, csak annak róható fel, hogy buzasízt fogyasztása, a rendkívül magas árak mellett, legalább is 30-40%-al csökkent, a közép pedig a drága buzasízt mindenféle más szurrogátummal, leginkább kukoricasízzal, pótolta.

Malmaink is apasztották a buza őrlését, úgy hogy az év végén Marosvásárhelyt még készletek maradtak raktározva. A buzaereslet megcsappant, s az árak 22-23 koronára csökkentek.

(Folyt. köv.)

zet is megfertőztetheti, akkor olyformán segít a bajon a gondos ápoló, hogy kihalászván a vízből ezt a beteget, nem gyógyítja, hanem éles késsel levágja róla egyszerre a megbetett részt és visszadobja az így megoperált állatot a vízbe. Rövid időre rá ismét kiűz az elvágott rész és kiegészül a csillag alakja. Érdekes jeleneteknek lehetünk tanúi akkor, a mikor az etetésre kerül a sor. Egy kisebb viztartó fenekén például hever számosabb kigyókaru tengeri csillag (Ophiotrix fragilis); öt sugárban szétmenő karjaik vékonyak; minden karjuk olyan, mint egy kis kigyó; innét ered a nevük is. Ezek rendesen a legnagyobb nyugalomban töltik el idejüket. Eledelül most egy ki husdarabkát ejtünk a vízbe s ez lehull a fenékre. A legközelebb fekvő állat észre veszi ugyan, mert van öt szeme is, de csak lassan indul meg; egyik karját a másik után emelgeti nagy óvatosan, mintha nem is merne közeledni a falat felé; mégis csak arra felé tart s mikor már egész közelébe jutott és már majdnem elérí kinyújtott kigyókarjával, akkor egyszerre, néhány gyorsabb mozdulattal ott terem és tányéralakú kis testével ráfekszik és leborítja a husdarabkát, karjaival pedig mindenfelé védekezik. Erre mint a villámütésre, mindmeganyi kigyókaru csillag egyszerre megindul; odasietnek, a hol szerencsésebb társuk már marja a zsákmányt. Körülfogják, ráfek-

zenek, alája nyulnak karjaikkal, összefonódnak és mint a gomolyag hemperegnek körül, birkóznak, egymás karjait rángatják, mindegyik tapogat, huzogat s nemsokára ott hever a homokon néhány kitépet kar és egy pár megcsontított állat visszavonul az ádáz tusából. De azért még az erősebbek verekednek egymással és nem szűnik meg egykönnyen a harc, mert sokkal erősebb annak a rugója, semhogy kibékülhetnének: a kenyéririgység, az éhség. A mig ki nem merülnek a gyengébbek és valamelyik erősebb birtokába nem veszi a falatot, addig nincs békesség. A győztes most igyekszik zsákmányával félrevonulni, mert még mindig bolygatják a többiek; egyik elveszi a másik szájából a falatot és néha sokáig küzdik ki az élet-halál-harcot. Végre mégis csak sikerül valamelyiknek a sarokba kerülni, a hol a többiek kevésbé férnek hozzá s ekkor nyugodalmasan élvezheti fáradozása jutalmát; megeheti a husdarabkát. Teste alsó felén van a szájnnyílása, a korong közepén; sajátságosan ott felé nyílik ez is; karjai mozgásával csakhamar begyömösözi most a csillag ezt az oly nehezen megszerzett falatot. Ezután ismét beáll a nyugalom és tart addig, a mig újból beledobnak a vízbe egy kis husdarabkát.

(Folytatása következik.)

Ujdonságok.

— **Személyi hir.** Háromszékvármegye főispánja hatolykai Potsa József valóságos belső titkos tanácsos ur f. hó 2-án Kézdi-Vásárhelyre érkezett. Itt megvizsgálta a városi tanács ügykezelését s f. hó 5-én visszautazott székhelyére.

— **Népmozgalmi statisztika.** A kézdívisárhelyi anyakönyvek szerint október havában 10 egyén született, 9 egyén halt meg s három házasság kötött. A lefolyt 10 hó alatt 122 születés, 139 halál és 24 házasság vezetett be anyakönyveinkben.

— **Választás.** Kézdi-Vásárhelytől mult szombaton folyt le a megyei törvényhatósági bizottsági tagok választása. A választás iránt nem nagy érdeklődés mutatkozott, mert a 605 választóból csupán 338 szavazott le. Bizottsági tagoknak megválasztottak: Kovács Dániel városi pénztárnok 148 és Török Andor 83 szavazattal. Szavazatot kaptak még Jancsó Géza 76, Benkő Lajos 15, Molnár Józsiás 16-ot. Választási elnök dr. Sinkovits Ottó szentkatolnai birtokos volt.

— **Fogház vizsgálat.** A kézdívisárhelyi kir. törvényszék fogházában f. hó 5-én tartotta meg a közigazgatási bizottság küldöttsége Potsa József főispán ur vezetésével az előirt hivatalos vizsgálatot és ott — igen természetesen — mindent rendben talált.

— **A 24-ik honvéd gyalogezrednél** Reissner Hugó őrnaggyá; Kalai Ágost és alsócsernátoni Vajda Zsigmond II. osztályú századosokká; Bereczli József, Kovács József, Vutkovits Gáspár és Bőjthy Andor főhadnagyokká léptették elő.

— **Iskola építési ügyünk** megállt s úgy látszik, hogy a jövő tavaszig nem is indul meg. Miután a pénz elfogyott s a közoktatásügyi miniszterium nem adott felhatalmazást a városnak, hogy egy újabb kölcsönt vehessen fel, a város pedig az állammal kötött szerződés értelmében nem hajlandó az állam kincstár elvállalt építkezést a maga költségén befejezni, ennél fogva a monumentális iskola épület ott áll fedél alatt, de befejezetlenül. A mostani gyönyörű időjárás mellett az építkezést teljesen be lehetett volna fejezni s az idén az iskola is bekeöltözhetett volna; így pedig ha a város és állam között támadt konfliktus valahogy elintézésre nyert s az építés jövő tavaszon kezdetét veszdi, csupán a jövő tanévre lehet az új épületet használatba venni.

— **Időjárásunk** állandóan enyhe és kellemes. Nappal a hőmérő 16 C. fok meleget mutat, de az éjjelek rendszeren hűvösek. Minden jel oda mutat, hogy az idén a tél minden átmenet nélkül egyszerre fog beállani.

— **Érmekek Ő felsége 50 éves uralkodása emlékére.** A m. kir. belügyminiszter Háromszékvármegye főispánjához a következő felhívást intézte: Nagyméltóságu főispán ur! Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi augusztus hó 18-án kelt, s a „Budapesti Közlöny“ folyó évi 189. számban közzé tett legfelső kéziratával legmagasabb uralkodásának 50 éves emlékünnepe alkalmából az állami polgári hivatalnokok és alkalmazottak részére, egy 1898. évi december hó 2-án adományozandó emlékérmét méltóztatott legkegyelmesebben alapítani. Midőn ezen emlékéremre vonatkozó alapszabályok öt példányát idezárva megküldöm, felkérem Nagyméltóságodat, hogy ezt a vezetésére bízott törvényhatóság területén a legszélesebb körben közzététetni, a szóban levő érme elnyerése céljából az igényjegesult egyének jelentkezését elfogadni, azokat a szintén ide zárt névjegyzékbe, melyből öt példányt mellékelek, a rovatok megfelelő kitöltése mellett felvenni, s a névjegyzékeket legkésőbb folyó évi november hó 15-ig hozzám felterjeszteni szíveskedjék. Fogadja Nagyméltóságod tisztelettem nyitvánítását. Budapest, 1898. évi október hó 28-án. Perczel, s. k.

Vármegyénk főispánja a belügyminiszter fentebbi leiratát lapunk után is a következő felhívással teszi közzé: Legkiterjedtebb közhírre tétel végett megküldöm és a jelentkezőket értesítem, hogy irodámban a hivatalos órák alatt bármikor jelentkezhetnek. Kelt Seps-Szent-Györgyön, 1898. évi október hó 29-én. Potsa József v. b. t. tanácsos, főispán.

— **A t. hölgyközönség.** Kik olesó és izléses selyem gypaju, ősi vagy téli kelméket akarnak vásárolni, kérjék Weiner Mátyás (Budapest, Andrásy-ut 3.) hazánk legnagyobb divatruháza legújabb mintagyűjteményét, melyet ingyen és bérmentve küldenek meg. Tájékozásul azonban megirandó, hogy mily minőségű és körülbelül mily árú szövet vagy selyem küldessék.

— **Élelem szállítás.** A m. kir. kolozsvári VI. honvéd kerületi parancsnokság folyó évi 7209/h. o. számú leirata szerint a marosvásárhelyi m. kir. honvéd kórház részére vendéglőszerű ételmezést, általános versenyzés után szándékozik biztosítani. A biztosítási tárgyalás 1898. év november hó 21-én délelőtt 10 órakor fog a m. kir. kolozsvári VI. honvéd kerületi parancsnokság hadbiztossági osztályában megtartani. Bővebb felvilágosítás a helybeli honvéd laktanya 43. számú iroda helyiségében nyerhető.

— **Tisztelet, annak, a kit megillet.** Vilhelm Ferencz, gyógyszerész urnak Neunkirchenben Bécs mellett, Altonából 1897. augusztus 11-én a következőket írják: „Immár 70 éves vagyok és 10 év óta izületi csuzban, valamint aranyér csomóban szenvedtem és sehol segélyt nem találtam. Csakis az ön Wilhelm-féle antiarthikus, antireumatikus vértisztító teája szabadított meg bajomtól 3 hét alatt. Én is úgy mint a grófné, kinek értesítését a lapban olvastam, legszívesebben köszönetem fejezem ki önnek. Teljes tisztelettel Ackermann Christ magánzó, Altona, Hamburg mellett Reichenstrasse 6.“ Kapható minden gyógyszerárban.

— **A „Pillangó“** — című élelzap 40. száma megjelent, tartalmaz a szokott fényes kivitelű 24. illusztráción kívül számos jobbnál jobb adomát. A „Pillangó“ előfizetési ára egy egész évre csak 4 ft, a ki azonban már most az 1899. egész évre előfizet, az év végéig ingyen kapja a lapot. A „Pillangó“ szerkesztősége és kiadóhivatala, Budapest, VI., Teréz-körut 35. alatt van. Mutatványszám ingyen.

— **Sudermann.** Abban a sorozatban, melyben az Olesó Könyvtár a modern drámairodalom jobb termékeit bemutatja, megjelent ujabban Sudermannak „Rejtett boldogság“ című színműve is. A darab annak idején a Nemzeti Színházban is színre került és nagy hatása még élénk emlékezetünkben van. Egy falusi tanító-család élete keretében egy hatalmas szenvedély drámája játszódik le, izgató, életteli cselekvényben. Az író kitűnően szövi a mese szálait, hogy mindvégig, olvasva is, feszült kíváncsisággal várjuk a megoldást. Prém József jól fordította a darabot, mely mint az Olesó Könyvtár ettős száma (1065—66. sz.) 20 kron kapható.

Nyilttér.)*

Foulard selyem 65 krtól

3 ft 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 ft méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privát fogyasztóknak postabér- és vámmentesen, valamint házhoz szállítva — mintákat pedig postafordultával küldenek

Henneberg G. selyemgyárai (es. és k. udvariszállító Zürichben Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó

E rovat alatt közlöttékért felelősséget nem vállal a szerk.

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Kézpénzben f. elendő		Korona	
		1	2
1	Jutalom	600000	
1	nyer.	400000	
1	„	200000	
2	„	100000	
1	„	90000	
1	„	80000	
1	„	70000	
2	„	60000	
1	„	40000	
3	„	30000	
1	„	25000	
7	„	20000	
	„	15000	
31	„	10000	
67	„	5000	
3	„	3000	
432	„	2000	
763	„	1000	
1238	„	500	
90	„	300	
31700	„	200	
3900	„	170	
4900	„	130	
50	„	100	
3900	„	80	
2900	„	40	
50,000	nyer. és jut. összegben	13.160,000	

melyek hat osztályban huzatnak ki.

A harmadik nagy magy. kir. osztálysorsjáték nemsokára ismét megkezdődik és

100,000 újból 50,000 nyeremény sorsjegyre

újbol vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160.000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendelésnél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I-ső oszt. eredeti sorsjegy	6.—ft
„ fél „ „ „	3.— „
„ negyed „ „ „	1.50 „
„ nyolcad „ „ „	—75 „

küldjük szét utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelményeket mielőbb legkésőbb azonban

f. évi november hó 17-ig

a huzás napjáig hozzánk beküldeni.

Török A. és Társa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítói
Budapest, V., Váci-körut 4/A.

Rendelőlevél kivágandó.

Török A. és Társa utának Budapest, Váci-körut 4/A.

Kérek részemre m. kir. szab. I. osztályú osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeg: ft

Utánvételezni kérem postai távirányval küldöm.

(A mely rovat szükségtelen, törlendő.)

Fontos czím.

Boreladás nagyban.

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy Kézdivásárhelyt saját házamnál muszka-magyarádi saját szüretményü boraimat nagyban elárusítom.

Tisztelettel

(176. 1—10.)

Medgyaszay Máté.

**MINDEN SORSJEGY
MIND A 6 HUZÁSRA JÁTSZIK**

**6 HUZÁS
ÚJSÁGIRÓK SORSJÁTÉKA
6 HUZÁS**

**FŐNYEREMÉNY
100.000
KORONA
ERT.**

5 á 20.000
KORONA STB. STB.

ANYEREMÉNYTÁRGYAKAT
KIVANATRA 20 ZLEVONASSAL
KESZPÉNZBEN VISSZAVÁRA-
ROLJA A VALLALAT. 22/60

EGY SORSJEGY ÁRA 1 KORONA

Huzás már 1899. január hó 4-én.

Sorsjegyeket ajánl:

Takarékpénztár r. t.

(180. 1—10.)

Kézdi-Vásárhely.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerke-
zete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbakké.

Ára darabonként 3 frt.

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

— Hozzá ezüstös óralánc 60 krajczár. —

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon kitün-
tetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és
kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment Tartós és
pénzt megtakarít.

— Darabonként 3 frt. —

A penge ** csilagos acézból és a többi részei alpacé-
ból vannak. Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

POLLÁK SÁNDOR főbizományosnál

Budapest, V. ker., Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb után egy ingyen küldetik.

155 13—26

Sz. 538—1898.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a kézdi-vásárhelyi kir. járásbíró 1898. évi v. 341/2 számú végzése következtében, Geréb János ügyvéd által képviselt Damokos Mihály javára Damokos Tamás Alcsernátoni lakos ellen 620 frt s jár. erejéig 1898. évi szept. hó 1-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján foglalt és 1190 frtra becsült szalmásgabona, széna, két pej kanca, szekerek, vaskékák, vasboronák, egy triörrosta, herefejtő gép szijakkal, és sertésekéből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a k.-vásárhelyi kir. járásbíró 341/2 1898. számú végzése folytán 620 frt — kr tőkekövetelés, ennek 1898. évi feb. 22 napjától járó 6 százalék kamatai és ed-

dig összesen 48 frt 37 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Alcsernátonban a helyszínen leendő eszközlésére 1898. évi november hó 22-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is fogatosítottatni fog.

Kelt Kézdi-Vásárhely, 1898. évi október hó 2-ik napján.

Kakucsai Adam,
(177. 1—1.) kir. bír. végrehajtó.

Az 1895. évi ciroi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s aranyéremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által ki-próbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatása a test bármilyen eszuzs bántalmait, u. m. köszvény, csusz, reuma, ischiás, asthma, stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri be-dörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntet'e.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapesten: Török József ur gyógyszerárában, Király-utca 12. és dr. Eger A. ur gyógyszerárában, Váci körút 17. szám. — Ugy-szintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerárában, valamint a készítő

WIDDERGYULA gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely 98 szám.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Ugy-szintén: Kézdi-Vásárhelyen Tenkő István Zágónál.
(178. 1—10.)

Értesítés.

Lelkész, tanító, jegyző, gazdatiszt és értelmes kisbir-tokos urak figyelmébe ajánlatik egy a bel- és külföldön egy-aránt keresett termény-termelése.

500 □ öl területen, utasítás folytán, kellő szakértelemmel, alig 1—2 frt befektetéssel — minden elemi csapás daczára is — évenként 200—350 frt jövedelem elérhető és azért kezeskedem.

Miután a télfagya előtt a föld előkészítendő, kíváncsok, hogy az érdeklő felek azonnal forduljanak

Mérey Sándor

termény- és kerti növények kereskedőhöz

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1. sz. a.

ahol csakis 15 kr. postabélyeg beküldése után a kellő felvilágo-sítás és magyarázat azonnal megadatik.

(168. 3—3)

Kéretik e lap hirdetésére hivatkozni!